

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diffic. I. Præmittuntur quædam de Connotatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

non valet hæc Consequentia: calvitium & cæcitas non sunt distincta positivè. Ergò sunt idem positivè. Ratio inconsequentia est, quia ad negationem distinctionis realis, non requiritur ut extrema sint positiva & realia, requiritur autem ad identitatem positivam & realem cum alio, esse positivum & reale, prius enim est esse tale, postea esse tale cum alio.

SUPPONO V. Non valere etiam consequentiam à negatione identitatis realis, v. g. non valet hæc Consequentia, lux & tenebræ non sunt idem positivè. Ergò sunt distincta positivè. Ratio, quia ad negationem identitatis realis, non est requisita entitas realis & positiva, ad distinctionem verò realem, requiruntur entia realia, positiva, saltem in communiori sensu.

SUPPONO VI. Malè inferri ex negatione identitatis realis actuali, existentiam realem actualem, nam non valet hæc Consequentia: Dies hodiernus cum crastino non est idem realiter actu. Ergò dies hesternus est actu.

SUPPONO VII. Malè inferri quod ea quæ sunt negativè distincta, habeant negationem distinctionis. Ratio, quia privatio est negativè à subiecto suo distincta; falsum tamen est, quod non sit distincta.

QUÆSTIO III.

De distinctione per connotata.

Serviet hæc Tractatio ad multas materias quæ principaliter à recentioribus sunt tractata: in materia de relationibus, in materia de actu Deilbero, &c.

DIFFICULTAS I.

Premittuntur quedam de Connotatis.

PRÆMITTO I. Alia hæc esse: *Connotans, connotatum, connotatio, connotativum.* *Connotans* est Subiectivum illud fundamentum cui tribuitur Connotatio, seu est id quod connotat. *Connotatum* est ille terminus, & illud objectum Connotationis, seu id quod connotatur. *Connotativum* autem est illud, quod hæc omnia complectitur, nec enim stare potest connotativum, sine connotante, aut connotato, aut ratione connotandi; si tamen connotativum potentialiter sumatur & remotè, poterit importare quasi potentiam connotandi. Adde in communi sermone accipitur interdum connotatum, non pro objecto connotationis adeoq; non accipitur participialiter, sed accipi solet nominaliter tanquam substantivum, significatq; ipsam distinctionem: unde idem est dicere, tenet in Philo-

sophia connotata, ac tenet distinctionem connotativam.

PRÆMITTO II. *Genus adrelativum & connotativum videtur esse respectivum.* Ratio quia & de connotativo & de relativo dicitur quod sit respectivum. Relativum autem ipsum & connotativum rigorosè loquendo sunt etiam quid distinctum, hoc enim concretum quod dicitur relativum est ipsum fundamentum in circumstantiâ termini subque denominatione termini: hoc autem concretum quod dicitur connotativum, dicit entitatem subiecti, sortientis denominationem novam, propter positionem alterius, non sub denominatione termini, sed tanquam circumstantiæ, effectus &c. seu propter positionem connotati, videturque ratio relativi, posterior esse ipsomet connotativo; nam prior est explicatio omnipotentia, per bonnotata: dicendo, quod omnipotentia sit ipsemet Deus, prout est principium rerum possibilem, tuncq; primum intelligitur resultare relatio ad illas, explicante quodammodo connotatione ipsum esse, relatione autem importante tunc primum respectum. Addit Mastrius Disput. 8. Logia. N. 33. hanc distinctionem. Connotatio pertinet ad modum significandi, relatio ad rem ipsam. Unde etiam connotatio reperitur in nominibus, quæ ex eorum impositione unum significant, & ex modo significandi principalis significati, dant aliud intelligere secundario, ut patet in nomine Cæna: relatio autem pertinet ad res ipsas, ut esse simile, esse hoc nigrum & terminum nigredinis.

PRÆMITTO III. *Quando est subiectum connotans, & quando est id quod connotatur, tunc solet oriri nova denominatio, quæ antea non fuit seu novum connotatum substantivè acceptum, sic v. g. quando est comestio cibi, & advenit tempus vespertinum, oritur nova denominatio in illo cibo, & novum connotatum ut comestio illa, vocetur cæna. Hæc denominatio connotatum &c. duo dicit, unum in recto, & aliud in obliquo, de hoc recto & obliquo.*

ASSERO I. *Rectum quod dicit Connotatio, est subiectum, quod denominationem sortitur novam, vocaturque ideo rectum ex eo, quod quærenti quid sit denominatio nova, seu quid novum illud connotatum, fiet tunc responsio per subiectum in recto casu positum, si enim quærat quid est Cæna, respondebitur, est sumptio cibi ubi sumptio cibi, est rectum, obliquum autem vocatur, quod in eadem responsione, ponitur in obliquis casibus. Unde ubi quæsieris, quid sit Cæna non sistetur in hoc solo, quod sit: sumptio cibi; sed addi debet obliquum: in tempore vespertino. De eodem recto & obliquo.*

ASSERO II. *Illud quod dicit connotatum in recto, tanquam subiectum, habet se per modum cuiusdam materialis, & illud quod dicit in obliquo, habet se per modum formalis. Sicut enim materia in physicis, est potentia capax & hujus & illius formæ,*

formæ, ita & illud subiectum quod dicit in recto Connotatio, est potentia, capax ad has & illas denominationes, connotationes &c. & ita sumptio cibi, est capax denominationis cœnæ, merendæ, prandii, ientaculi. Illud autem quod dicit connotatum in obliquo, est per modum formalis; quia sicut forma actuat, determinat, facitq; pulchrum substantiale, ita posito obliquo, formatur subiectum, determinaturque, ad novam denominationem, & ita v.g. accessus temporis vespertini, format rationem Cœnæ.

ASSERO III. *Istud obliquum quamvis se habeat per modum formalis, non esse quid principale & primum in connotato.* Ratio, quia istud formale est tanquam quid extrinsecum, quantumvis necessarii requisitum, illud verò quod dicitur in recto, non est quid extrinsecum, sic v.g. intrinsecum est cœnæ sumptio cibi, extrinsecum quid, tempus vespertinum. Quod si istud obliquum est quid extrinsecum, non est quid primum & principale. Unde illa formalia pro principalibus seu primariis se habent, quæ sunt formalia intrinseca, non verò quæ sunt formalia extrinseca, & ita v.g. albedo, quia est intrinseca albo subiecto, principalius est albedo quam subiectum in denominatione albi, in denominatione autem Patris, quæ habetur ex eo quod est habere Filium, quia esse Filii, est quid extrinsecum Patri, ideo fit ut in denominatione Patris, ratione principalis obtineat ipsis entitas Patris.

PRÆMITTO IV. *Illud quod est obliquum in connotatione, interdum est quid positivum reale, & ita v.g. Pater connotat entitatem Filii quæ est quid positivum reale, interdum est aliquid modale, ut si ponatur in Unione pro connotato nonnisi modalitas, interdum hoc obliquum, est negativum, ut si querenti quid sit me esse hic, respondeatur: quod si ipse ego, cum negatione distantia ab hoc spatio, quæ negatio distantia, est quid negativum.*

Unde etiam in connotatis variatio erit ex variatione recti in obliquum, obliqui in rectum, & ita si dicatur Paternitas, est entitas Patris in circumstantia Filii, Filiatio, est entitas Filii in circumstantia Patris; significabuntur diversæ connotationes, secundum diversitatem ex recto in obliquum, & obliquo in rectum transcurrentes.

PRÆMITTO V. *Quid sit status questionis inter affirmantes & negantes connotata.* Affirmantes connotata dicant respectu connotationis & relationis tam rectum quam obliquum esse tale, ut sine illis nec esse nec concipi possit, tam connotatio quam relatio, in hocque consentiunt cum negantibus connotata, sed in hoc dissentiunt, quia affirmantes connotata, dicunt obliquum illud requisitum ad connotationem & relationem non esse partem componentem connotationem vel relationem. Unde dicunt, quod ratio Paternitatis, non componatur tanquam

aliquo intrinseco, & tanquam parte entitate Filii. Oppositum autem docent negantes connotata.

PRÆMITTO VI. *In quo ab aliorum sensu aut phrasi dissentiendum sit, quantumvis & illi teneant connotata.*

ASSERO I. *Quod obliquum illud quod importat relatio, connotatio &c. non solum sit extrinsecum fundamento connotanti, subiecto &c. sed etiam esse intrinsecum ipsi relationi, connotationi &c.* Ratio, tum quia ipsa relatio definitur, quod sit id, cuius totum esse, est ad aliud se habere. Ergo illi terminus, est aliud. Ergo extrinsecum, hæc enim verbis differunt. Tum quia ii qui hoc docent, docent simul, relationem, adæquate quoad rationem formalem relationis, identificari intrinsece fundamento ipsi, in circumstantia termini: quod si intrinsece relatio identificatur soli fundamento, Ergo terminus non est de intrinseca ratione relationis. Tum quia quæ sunt idem realiter, si uni illorum est aliquid intrinsecum, etiam alteri illorum erit intrinsecum, & quia relatio, cum fundamento in circumstantia termini, sunt idem realiter, si fundamento in circumstantia termini posito, non est intrinsecus terminus, etiam relationi non erit intrinsecus.

ASSERO II. *Quod illud obliquum quod importat Connotatio, relatio &c. sit quid extrinsecum connotationi, relationi &c. sed tamen sit intrinsece requisitum, quod ita explicatur.*

Sunt aliqua intrinsece requisita, & simul intrinseca sic v.g. compositum requirit intrinsece partes, & simul petit illas esse quid intrinsecum, nec enim intelligibile est compositum sine partibus intrinsecis v.g. materia & forma, album etiam requirit intrinsece albedinem, quid enim dealbatur extrinseca & in alio subiecto posita albedine? Sunt item aliqua intrinsece requisita, & sunt extrinseca, intrinsece quidem requisita, quia ingrediuntur definitivum rei conceptum, nihil autem est magis intrinsecum rei, quam definitio rei, extrinsecum tamen est, quia, vel est aliud formaliter, vel est species ejusdem aliud. Illustratur hoc instantiis, quas ordinariè etiam oppositi admittunt, nam per illos terminus relationis transcendentalis, est quid extrinsecum relationi, & tamen debet esse quid intrinsece requisitum, hoc sensu, quia terminus transcendentalis relationis ingreditur definitionem ejusdem, & sine illo termino, nec esse nec concipi posset relatio transcendentalis; Et ita effectus est quid extrinsecum causæ, causæ tamen quæ causæ formaliter est, nec esse nec concipi potest sine effectui: Omnipotentia item nec esse nec concipi potest sine possibilitate creaturarum, & tamen creaturæ sunt quid extrinsecum omnipotentia. In idem videtur recidere doctrina Martinon de Sacra: D. I. N. 162. ubi ponit esse aliquid terminum extrinsecum, essentialiter

trialiter requisitum. Quod si putes non coherentes esse hos terminos, esse aliquid extrinsecum, intrinsecè tamen requiri, dic ergò necessario requiri.

ASSERO III. *Sublato obliquo non dico manere Connotationem quoad entitatem.* Sublato item termino non dico manere entitatem relationis, sed tantum dico sublato termino manere fundamentum relationis, sublato obliquo manere subjectum connotationis, denominationis, formalitatis. Quod autem non dicamus, tunc manere relationem aut connotationem quoad entitatem, dicta variatione posita. Ratio est, quia quando dicitur manere relatio quoad entitatem, vel connotatio, notatur hac phrasi, manere totum id, quod requiritur ut habeatur completa ratio connotationis, relationis, &c. cum autem compleatur ratio relationis termino, & ratio connotationis obliquo ut dictum, ideo quando tollitur terminus, vel obliquum, non rectè dicitur, manere relatio aut connotatio quoad entitatem. Deinde tenent aliqui ex Connotatistis, personam humanam, esse ipsam naturam humanam, prout non unitam perfectiori. Casu verò quo uniatur perfectiori v. g. Verbo, destructoque hoc obliquo *ly prout non unitam perfectiori*, deberet dici, manere adhuc quoad entitatem personam humanam, quia manet natura humana, quæ phrasi videtur esse dura, nec conformis locutionibus Patrum in hac materia, non erit autem durum dicere, manere in Christo subjectum, quod potest fortiri & habere alias, rationem personæ humanæ.

PRÆMITTO VII. *Ad presentem etiam questionem revocari; quid sit habere rationem partis*, sed id translatum hinc est ad materiam de Relatione, de Pœnitentia; ubi actum an peccatum sit pars intrinseca Pœnitentiæ, & ad Materiam de Sacramentis, videantur dicta ibidem.

Hoc tantum addo si nomine partis non intelligatur quidquam aliud, quam id, sine quo res nec esse nec concipi potest, indubiè sine obliquo connotatio & sine termino relatio, nec esse nec concipi poterit. Sed cum ille terminus expressè dicatur ab Aristotele esse aliud, obliquumque illud, etiam respectu connotationis, est obliquum, adeoque non connotatio, sed aliud quid, quomodo jam & terminus & obliquum pars erunt, si tamen concedas revera illum terminum esse aliud; adeoque quid extrinsecum, itemque obliquum esse speciem ipsius aliud, hoc tamen non obstat, quominus sit pars, vera erit in re doctrina, sed videtur phrasi non esse bona, nam pars intrinsecitatem vult, non aliena-

tem.

DIFFICULTAS II.

An dentur & quid sint connotata.

DICENDUM est I. *Dari Connotata.* Ita Schola nominalium, quorum pars Connotatistæ & ex antiquis Occam, Gregorius. Heræus, Suarez Disput. 47. Metaphysica Sect. 2. n. 20. & omnes ii qui per connotata actus Dei liberos explicant. Est autem contra Arriaga Disput. 12. Logica, & contra Oviedo.

PROBATUR I. Conclusio auctoritate.

I. AUCTORITAS est ex Cap. ad aliquid. Ubi dicit: *Omnia autem que sunt ad aliquid, ad convertentiam dicuntur ut Servus Domini Servus, & Dominus Servi Dominus*, i. etiam Politicorum cap. 3. *quapropter Dominus Servi est Dominus solum, sed illius non est, Servus autem non solum Domini Servus, sed omnino illius.* Ex quo ita formatur Argumentum, si non darentur Connotata, non darentur tales entitates, quæ dicerent in recto fundamentum vel subjectum, in obliquo aliquid aliud, non tanquam partem componentem, sed dantur tales entitates per Aristotelem. Ergo dantur connotata. Major est ex statu questionis petita. Minor probatur, quia Aristoteles Servum dicit Domini Servum, & Dominum dicit esse Servi Dominum, & si utrumque hoc esset tanquam pars componens, dixisset Servum, esse Servum & Dominum, Dominum autem, dixisset Dominum & Servum. Neque valet si dicas phrasas Aristotelicas non esse exactas, debuisseque dicere Aristotelem quod esse Servum sit esse Dominum & Servum, non inquam valet; quia nulla est ratio, quod hic Aristoteles improprie loquatur, impropriatatemque probare deberent oppositi, præcipue autem cum alias Aristoteles explicans v. g. compositum, quod partibus stat intrinsecè, æqualiter & materiæ & formæ meminit, appellans illud esse materiam & formam, Unum appellans illud esse ex actu & potentia, æquali significatione utrumque ponendo. In denominatione autem servi, non æqualiter ponitur Dominus & Servus.

II. AUCTORITAS est ex Cap. IV. Metaphys. text. II. Ex quo sic arguitur si non darentur connotata, non de uno diceretur Musicus & homo, sed de uno dicitur inquit ille. Ergo dantur connotata. Sequela probatur. Si non darentur connotata, Musicum, v. g. de Petro dictum, esset Petrus & Musica, Homo autem dictum de eodem Petro, non esset Petrus & Musica, sed Petrus & animal rationale. Ergo Musicum non de eodem diceretur, de quo diceretur animal rationale. In connotantium autem sententia dicitur Musicum & homo de eodem, quia scilicet Musicum est ipse Petrus prout est principium soni artificiosi, homo autem dictum de Petro est ipse Petrus, prout est animal rationale.